

Utvalg og roller for utdanning ved MN-fakultetet

MN-fakultetet skal gi en utdanning som bidrar til at «våre kandidater lykkes faglig og profesjonelt». Et viktig element i dette er en velfungerende organisatorisk struktur som bidrar til at det totale kollegiale fellesskapet engasjeres kreativt og konstruktivt til stadig utvikling av utdanningene. Rammen rundt organiseringen av utdanningene er den tradisjonelle oppdelingen av fakultetet i institutter, supplert med instituttens studieprogrammer som til dels er tverrfaglige. En overordnet målsetting for fakultetet er å tilrettelegge for større grad av sammenheng og helhet i utdanningene, på tvers av emner, institutter og semestre, og organiseringen og arbeidsflyten skal understøtte dette.

Utvalg og roller

På instituttnivå

Utdanningsutvalg/studieutvalg. Instituttets utdanning driftes og utvikles av et utdanningsutvalg/studieutvalg, ledet av utdanningsleder. Programråd og utdanningsutvalg/studieutvalg kan være ett utvalg der dette er hensiktsmessig (primært på institutter med disiplinære studieprogrammer). Utdanningsutvalget /studieutvalget skal ha studentrepresentasjon¹.

Utdanningsleder. Hvert institutt har en utdanningsleder som inngår i instituttets ledergruppe (nivå 3) og som leder arbeidet med utdanning på instituttet, på fullmakt fra instituttleder. Utdanningsleder leder instituttets utdanningsutvalg og møter i fakultetets studieutvalg.

Programråd. Instituttets studieprogrammer ledes av ett eller flere programråd med en programrådsleder. Programrådene er underlagt utdanningsutvalget. Programrådet oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen ved utdanningsleder. Programrådet skal ha studentrepresentasjon¹

Programrådsleder. Hvert programråd har en programrådsleder. Programrådsleder oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen ved utdanningsleder. Programrådsleder for tverrfaglige program har møterett i utdanningsutvalg/studieutvalg ved de instituttene som er involvert i programmet.

Ph.d.-utvalg. Hvert institutt har et ph.d.-utvalg som er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder.

¹ Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett.

Ph.d.-utvalgsleder. Ph.d.-utvalgsleder leder instituttets ph.d.-utvalg og er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder. Ph.d.-utvalgsleder møter i fakultetets ph.d.-råd.

Studieadministrasjon. Instituttets studieadministrasjon ivaretar forvaltningen av utdanningene, er et viktig kontaktpunkt for studentene og er representert i instituttets programråd og utdanningsutvalg.

Forholdet mellom utdanningsutvalg/studieutvalg, programråd og ph.d.-utvalg. Instituttets overordnede utvalg for utdanning er utdanningsutvalget/studieutvalget, og programrådene kan anses som underutvalg med spesielt ansvar for sine respektive programmer. Ph.d.-utdanningen står i en særstilling siden fakultetet bare har ett ph.d.-program med fakultetets ph.d.-råd som programråd, ledet av studiedekanen. Instituttets ph.d.-utvalg er derfor underlagt fakultetets ph.d.-råd.

Programrådene og fakultetets ph.d.-råd har ansvar for helheten i sine respektive programmer. Instituttets utdanningsutvalg/studieutvalg er ansvarlig for instituttets totale emneportefølje, fra bachelor til ph.d. og helheten i programporteføljen på bachelor- og masternivå.

På fakultetsnivå

Studiedekan. Studiedekanen leder fakultetets arbeid med utdanning, på fullmakt fra dekanen.

Studieutvalget. Studieutvalget er studiedekanens rådgivende forsamling, og består av fakultetets utdanningsledere, leder for fakultetets studieseksjon, studentrepresentanter og andre sentrale aktører innen utdanning på fakultetet, utpekt av studiedekanen.

Ph.d.-rådet. Ph.d.-rådet er studiedekanens rådgivende forsamling for ph.d.-utdanningen og består av instituttens ph.d.-utvalgsledere og ph.d.-gruppen ved fakultetets studieseksjon.

Studieseksjonen. Fakultetets studieseksjon ivaretar forvaltningen av fakultetets utdanninger, både når det gjelder drift og utvikling, og assisterer studiedekanen.

Rammer for arbeidet med utdanning

Fakultetets overordnede intensjon for arbeidet med utdanning er å stimulere til kontinuerlig utvikling av programmene og emnene i henhold til visjonen «Våre kandidater skal lykkes faglig og profesjonelt». Fakultetets organisering av roller og utvalg rundt utdanning, og arbeidsflyten mellom disse, skal være instrumenter som bidrar til at det totale kollegiale fellesskapet sammen kan arbeide mot denne visjonen på en hensiktsmessig måte. Dette betyr spesielt at arbeidet skal være preget av positiv samhandling, deling og kommunikasjon mellom:

- fakultetsledelsen og instituttene,
- mellom instituttledelse, seksjoner og enkeltpersoner på instituttet,
- mellom vitenskapelige og teknisk-administrativt ansatte,
- instituttene i mellom,
- studenter og ansatte på ulike nivåer.

Dette gjelder både strategisk utvikling og daglig drift av utdanningsaktivitetene.

Sammensetning og mandat for instituttets utdanningsutvalg/studieutvalg

Sammensetning

Hvert institutt skal ha et utdanningsutvalg ledet av utdanningsleder. Sammensetningen av utvalget skal speile instituttets utdanningsmiljøer og instituttets utdanningsprogrammer, inkludert studieadministrasjonen. Utvalget skal ha studentrepresentasjon. Instituttets ph.d.-utvalgsleder kan sitte i utdanningsutvalget. Representanter fra andre institutter kan være representert i undervisningsutvalget der dette er hensiktsmessig. Programråd og utdanningsutvalg kan være ett utvalg der dette er hensiktsmessig (primært på institutter med disiplinære studieprogrammer).

Mandat

Utdanningsutvalget er i utgangspunktet en rådgivende forsamling for instituttledelsen, men kan tillegges beslutningsmyndighet for spesifikke saksområder. Utdanningsutvalgets overordnede oppgave er å engasjere det totale kollegiale fellesskapet ved instituttet til utvikling og drift av alle deler av instituttets utdanningsaktiviteter, inkludert lærings- og arbeidsmiljøet. Dette innebærer blant annet:

- Etablere og drive arenaer for erfaringsdeling og diskusjon rundt utdanning.
- Påse at det til enhver tid er et rimelig samsvar mellom undervisningsomfanget og tilgjengelige undervisningsressurser.
- Oppfølging av fakultetets og instituttets kvalitetsrutiner.

Instituttledelsen tillegger utdanningsutvalget øvrige oppgaver etter lokale behov.

Mandat for utdanningsleder

Utdanningsleder inngår i instituttets ledergruppe (nivå 3) og har et overordnet og koordinerende ansvar for alle studieprogrammene og alle emnene ved instituttet. Utdanningsleder har sitt ansvar delegert fra instituttleder. Utdanningsleder leder instituttets utdanningsutvalg. Utdanningsleder sitter i [fakultetets studieutvalg](#).

Utdanningsleders overordnede oppgave er å lede arbeidet rundt utdanning og undervisning ved eget institutt i henhold til mandatet for utdanningsutvalget og ved fakultetet gjennom deltagelse i fakultetets arbeid med utdanning og etter mandat for studieutvalget. Dette innebærer et tredelt ansvar:

1. **Bidra til fakultetets utdanningsstrategi.** Utarbeiding, utvikling og implementering av fakultetets utdanningsstrategi som medlem av MN-studieutvalg. Utdanningsleder sørger for god informasjonsflyt fra instituttet til fakultetet ved at innspill fra instituttets ledelse, utdanningsutvalg, ansatte og studenter blir ivaretatt i studieutvalgets arbeid. Dette innebærer aktiv deltagelse i fakultetets studieutvalg og øvrige strategiske utviklingsarbeid for utdanning.
2. **Bidra til instituttets utdanningsstrategi.** Utarbeiding, utvikling og implementering av instituttets strategi for utdanning. Utdanningsleder sørger for at instituttets arbeid med utdanning er basert på fakultetets overordnede utdanningsstrategi og lokale forhold ved instituttet. Dette skal skje i samarbeid med instituttets øvrige ledelse og studieadministrasjon, MN-studieutvalg og fakultetsledelsen og skal ivareta innspill fra instituttets ansatte og studenter.

Dette innebærer blant annet:

- Tilrettelegge for diskusjon og erfaringsdeling rundt undervisning og utdanning på instituttet.
 - Bidra til god informasjonsutveksling fra fakultet til institutt, herunder holde instituttets utdanningsutvalg orientert om utviklingen i fakultetets arbeid med utdanningsstrategiske og – politiske spørsmål.
 - Bidra til arbeidet med gjennomføring av fakultetets utdanningsstrategi og fakultetsstyrets og dekanens beslutninger innen utdanningsområdet.
3. **Lede instituttets utdanningsaktiviteter.** Koordinering og ledelse av instituttets utdanningsaktiviteter i samarbeid med øvrig instituttledelse og studieadministrasjon og i henhold til instituttets utdanningsstrategi.

Dette innebærer blant annet:

- Overordnet ansvar for studieprogrammene ved eget institutt, inkl. total emneportefølje og undervisningskvalitet, inkludert tilrettelegging for didaktisk skoleing av gruppelærere og ansatte.
- Sørge for undervisningsbemanning og fordeling av undervisningsoppgaver i samarbeid med instituttets seksjonsledere.

- Tilrettelegge for godt samarbeid og tydelig ledelse der undervisningsaktiviteter går på tvers av seksjoner og institutter.
- Bidra til at emnene ivaretar helheten i programmene.
- Følge opp fakultetets kvalitetssikringssystem, herunder sørge for at eventuelle svakheter som blir avdekket rettes opp.
- Oppfølging av programråd.
- Sørge for koordinering mellom det faglige og det studieadministrative arbeidet ved instituttet.

Sammensetning og mandat for programråd

Sammensetning

Instituttets utdanningsprogrammer ledes av et programråd med en programrådsleder. Programrådet skal ha studentrepresentasjon¹.

Representasjonen i programrådet speiler den faglige sammensetningen av programmet og rådet skal ha minst fire medlemmer. For disiplinære studieprogrammer oppnevner instituttet representanter til programrådet inkludert studenter (§4-5 U&H-loven). Ved tverrfaglige program er det de involverte instituttene som oppnevner sine representanter til programrådet. Vertsinstituttets studieadministrasjon er representert i programrådet med en programkoordinator som vanligvis også fungerer som sekretær for programrådet. Et institutt kan velge å la samme programråd lede flere programmer. Programråd og utdanningsutvalg kan være ett utvalg der dette er hensiktsmessig (primært på institutter med disiplinære studieprogrammer).

Programrådsleder for tverrfaglige program har møterett i utdanningsutvalg ved de instituttene som er involvert i programmet.

Mandat

Programrådet er i utgangspunktet en rådgivende forsamling for instituttledelsen og utdanningsutvalget, men kan tillegges beslutningsmyndighet for spesifikke saksområder. Programrådet har det overordnede ansvaret for en positiv utvikling og drift av studieprogrammet på delegasjon fra utdanningsleder og på vegne av det totale, kollegiale felleskapet. Programrådet oppdaterer programmets oppbygning og ønskede overordnede læringsutbytte i henhold til den faglige utviklingen, i samarbeid med instituttledelsen, og har ansvar for at studentene når dette læringsutbyttet på en tilfredsstillende måte. Dette innebærer blant annet:

- Faglig ansvar for overgangsordninger fra andre studier og til videre studier, inkludert opptakskrav.
- Innstilling til og begrunnelse for opptaksrammer for det aktuelle program.
- Ansvar for den helhetlige studiekvaliteten i henhold til fakultetets kvalitetsrutiner.
- Mottak av nye studenter og faglige/sosiale tiltak i programmet.
- Sørge for samarbeid med aktuelle institutter for å sikre kvaliteten av undervisningen, vurderingsformer og læringsmiljø i programmet.
- Ansvar for rekruttering og profilering av programmet, herunder nettpresentasjon.
- Forvaltning av bevilgede midler innenfor den generelle bevilgningen til vertsinstituttet.

- Ansvar for tilrettelegging av integrerte utenlandsopphold og andre internasjonaliseringstiltak på programmet.
- Ansvar for at de involverte fagmiljøene er godt kjent med utviklingen av programmet.
- Informasjonsflyt ivaretas ved at programkoordinatoren skriver møterefelat som distribueres til rådets medlemmer og arkiveres på vanlig måte.
- Følge opp studentenes progresjon, inkludert permisjoner og lignende.

For masterprogramrådet kommer i tillegg:

- Programrådet skal sørge for tildeling av veileder og masteroppgave til studentene.
- Programrådet er ansvarlig for opptak av studenter.
- Programrådet begrunner eventuelle endringer i opptakskrav.
- Programrådet godkjenner studentenes studieplaner.

Mandat for programrådsleder

Programrådsleder leder programrådet på delegasjon fra utdanningsleder. Programrådsleder har med dette et særskilt ansvar for å bidra til at arbeidet i programrådet er preget av samarbeid og deling og fungerer i tråd med mandatet for programrådet og på vegne av det totale, kollegiale fellesskapet. I tillegg til å ha det overordnede ansvaret for de konkrete oppgavene som tilligger programrådet betyr dette blant annet:

- God kommunikasjon med utdanningsleder og øvrige instituttledelse.
- God kommunikasjon med og oppfølging av programkoordinatoren (representant for vertsinstituttets studieadministrasjon).
- Tilrettelegging for at ekstern programrådgiver kan utføre sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.

Sammensetning og mandat for fakultetets studieutvalg

Fakultetets studieutvalg skal være et rådgivende organ for studiedekanen og består av fakultetets utdanningsledere, studentrepresentanter, leder for fakultetets studieseksjon og andre sentrale aktører utpekt av studiedekanen. Utvalget skal bidra til å utvikle og realisere fakultetets utdanningsstrategi i et kollegialt fellesskap preget av deling og samhandling. Særlig viktig er kontinuerlig utvikling av fakultetets samlede program- og emneportefølje og utvikling av et utviklende læringsmiljø for studenter og ansatte.

I tillegg omfatter arbeidet blant annet:

- Sørge for erfaringsdeling og diskusjon rundt utdanning på tvers av institutter og programmer.
- Opprettelse av, nedleggelse av og større endringer i studieprogrammer samt opptaksrammer.
- Oppfølging av fakultetets totale emneportefølje.
- Studentmottak og studentoppfølging.
- Tilrettelegging for utvikling av studentenes faglige og profesjonelle kompetanse.
- Tilrettelegging for internasjonalisering og studentmobilitet.
- Rekrutteringstiltak.
- Tilrettelegge for og følge opp kvalitetssikring av fakultetets studieprogram.

Mandat for ekstern(e) programrådgiver(e)

Formål

Formålet med ordningen er å få et eksternt bidrag til det kontinuerlige utviklingsarbeidet i studieprogrammet. Programrådgiveren har et lovpålagt ansvar for å evaluere vurderingsordningene i programmet². For øvrig skal ikke den eksterne programrådgiveren selv utføre alle oppgavene som er nevnt under, men stimulere programrådet og programleder til kritisk tenkning rundt hvordan programmet fungerer.

Oppgaver

Ekstern programrådgiver deltar i årlig¹ og periodisk² programevaluering (se under) med å bidra til refleksjon og vurdering i programledelsen om:

- Programmets læringsutbytte er oppdatert, blant annet i forhold til den faglige utviklingen, de relevante miljøenes faglige strategier, relevans for arbeidslivet og lignende.
- Programmets læringsutbytte er ivaretatt, blant annet gjennom emneporteføljen og dens innhold, læringsmiljøet, samarbeid med andre programmer, samarbeid mellom ulike fag og lignende.
- Programmets emner har hensiktsmessige vurderings- og undervisningsformer, som bygger opp om læringsutbyttet.
- Programmets emner har god sammenheng mellom det som undervises og det som vurderes.

Dette innebærer blant annet at programmet:

- Dekker nødvendige/relevante fagområder/temaer i forhold til læringsutbyttet.
- Har en hensiktsmessig oppbygging av programmet, som gir en god faglig progresjon.
- Utnytter muligheter for gode overganger og koordinering mellom emner og deres faglige innhold.

²§ 3-9.Eksamen og sensur i [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\)](#) lyder:

(1) *Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.*

I valget det legges opp til i den siste setningen har fakultetet valgt å vektlegge ekstern evaluering av vurderingsordningene, men hvert institutt står fritt til også å sørge for ekstern evaluering av vurderingen.

- Unngår overlappende temaer mellom emner.
- Har et læringsmiljø som sikrer god gjennomføring.

Ekstern programrådgiver skal vurdere tall for inntak, gjennomføring og frafall med tanke på læringsmiljøfremmende tiltak.

Ekstern programrådgiver skal vurdere hvorvidt det er lagt til rette for at det kollegiale fellesskapet engasjeres til stadig utvikling av programmets innhold og undervisning.

1) Ad. årlig programevaluering:

- Årlig dialogmøte med utdanningsleder, programråd (inkludert studentrepresentantene) og ekstern programrådgiver.
- Ekstern programrådgiver avgir rapport fra dialogmøtet, med hjelp fra programmets administrative koordinator.
- Rapporten oversendes partene og innholdet gjøres kjent for studentene.

2) Ad. periodisk programevaluering:

- Programmet evalueres hvert 6. år av eksternt evalueringspanel og av programledelsen.
- Ekstern programrådgiver inngår i det eksterne panelet.
- Det skal utarbeides en rapport som oversendes utdanningsleder ved vertsinstittet og publiseres på programmets hjemmeside.